

ВЕРТІШНЕ ДІЙСТВО

(Сценарій)

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДИ (СУМ)

Наша адреса: м. Харків, вул. СУМська 44/2

веб-сторінка: www.sum.org.ua

е-mail: ukrskhid@yahoo.com

тел. (057) 751-17-68

факс (057) 373-34-74

Для листування: 61098 Харків, а/б. скр. 7138

БОГ СЯ РОЖДАЄ

Велично

БОГ СЯ РАЖ-ДАЄ, ХТО Ж ГО МОЖЕ ЗНАТИ!
 ІСУС МУ ІМ'Я, МАРІЯ МУ МАТИ!
 ТУТ АН-ГЕЛ-И ЧУ-ДУЮТЬСЯ
 А ВІГ СТОІТЬ, ТРАСЕТЬСЯ, ОСЕЛ СУМНО ПАСЕТЬСЯ.
 ПАСТІРІЄ КЛЯЧУТЬ, В ШЛОТИ БОГА БАЧУТЬ,
 ТУТ ЖЕ, ТУТ ЖЕ, ТУТ ЖЕ, ТУТ ЖЕ, ТУТ!
 МАРІЯ МУ МАТИ ПРЕКРАСО СПІВАЄ!
 І ХОР АНГЕЛЬСЬКИЙ ЇЇ ДОПОМАГАЄ!
 ТУТ АНГЕЛ-И ЧУДУЮТЬСЯ...
 І МИ ДНЕСЬ ВІРНО К НЬОМУ ПРИБІГАЙМО,
 РОЖДЖЕНО БОГУ ХВАЛУ, ЧЕСТЬ ВІДАЙМО.
 ТУТ АНГЕЛ-И...

Співають закінчена колядка, після якої розігруються народні різдвяні імієрмедії.

НО-БО І ЗЕМ-ЛЯ, НИНІ ТОРЖЕСТВУЮТЬ,
 АНГЕЛ-И І ЛЮД-И (2) ВЕСЕЛО ПРАЗНУЮТЬ,
 ХРИСТОС РОДИВСЯ, БОГ ВОПЛОТИВСЯ,
 АНГЕЛ-И СПІВАЮТЬ, ЦАРІ ВИТАЮТЬ,
 ПОКЛІНІ ВІДАЮТЬ, А ПАСТІРІ І ГРАЮТЬ,
 ЧУДО, ЧУДО ПОВІДАЮТЬ.
 У ВІФЛІЄМІ (2) ВЕСЕЛА НОВИНА,
 ПРЕЧИСТА ДІВА (2) ПОРОДИЛА СІНА,
 ХРИСТОС РОДИВСЯ...

АНГЕЛ-И СЛУЖАТЬ (2) ЦАРЄВІ СВОЙОМУ,
 І У ВЕРТЕПІ (2) ДАЮТЬ ПОКЛІНІ ЙОМУ,
 ХРИСТОС РОДИВСЯ...
 І МИ СМІРЕННО (2) БОГУ ПОКЛІН ДАЙМО,
 СЛАВА ВО ВИШНІХ (2) ЙОМУ ЗАСПІВАЙМО,
 ХРИСТОС РОДИВСЯ...

Бувайте здорові
Разом з діточками,
Нехай смутку й горя

Не буде між вами!
Христос народився!
Славимо Його!

Всі учасники дійства співвають разом і весело співвають колядку „Добрий вечір тобі...”

Музична партитура для голосу з підписом: "Добрий вечір тобі, пане господарю, Радуйся! Ой радуйся, земле, Син Божий народився! Застегайте столи та все килимками, Радуйся!.. Кладіть палинці з ярої пшениці, Радуйся!.. Бо прийдуть до Тебе три празники в гості, Радуйся!.. А що перший празник – Рождество Христове, Радуйся!.. А що другий празник – Василь Святого, Радуйся!.. А що третій празник – Святе Волохреще, Радуйся!.. Хай з нами святкує вся наша родина, Радуйся!.. А наша родина - славна Україна, Радуйся! Ой радуйся, земле, Син Божий народився! (Діти)"

ВЕРТЕННЕ ДІЙСТВО

Дітей освяти: цар Ірод, його воїни (двоє), Янголи (двоє) три Царі со дару, Чорт, Смерть, Рахиль з немовлям (дівчаткою), Подорожчий, Псалтири (двоє), Мотиха, Сара, Козак, Слобожаночка (дів), Заздоношца, Міхонюшка, інші учасники, що люнуть співати.

Реквізит: розмальована і прикрашена вертепна рамка (на ніжках) із завіскою, узорі написано: „Христос ся рождає!”, середній рамки підвішена млявця коліска з дзвінкою, на високій жердочці - восьмикітунна об'ємна зірка, озвоника (зіни), дару, коса, мішок для міхонюши, костюми для учасників дійства.

Всі співвають колядку "Пане господарю, що на твоєму дворі"

Музична партитура для голосу з підписом: "Пане господарю, що на твоєму дворі, Рай розвився, мир возвеселився: Син Божий народився! А на твоєму дворі виростло деревце. Рай розвився... А з того деревця церкву збудували. Ява І" Підпис: "Помірно, урочисто"

Пане господарю, що на твоєму дворі.
Приспів: Рай розвився!
Рай розвився, мир возвеселився:
Син Божий народився!

А на твоєму дворі виростло деревце.
Рай розвився...
А з того деревця церкву збудували.

Рай розвивсь...
Що Різдво Христове радість нам приносить.
Рай розвивсь...
Святого Василя новий рік стрічає.
Рай розвивсь...
Святе Волохреще воду освящає.
Рай розвивсь...
Ява І

З групи виходять псалтири і виголоцюють:

1-й пастух: Хай радість буде в вашій хаті,
На хвилю просим нас прийняти.
Пригода дивна нині стала:
У небі зірка засіяла.

В ту країну незнаму,
Де Пречиста Сина мала,
Світ добром обдарувала.

2-й пастух: Весь світ нині звеселився,
Бо Син Божий народився,
І ви, браття, звеселіться,
Рожденному поклоніться!

Ми доротами-стежками
Поспішали із дарами,
Там янголи стали в лаву,
Заспівали Богу славу,

1-й пастух: Яена зірка засвітила,
Нам дорогу возвістила,
Аж до того Вифлеєму,

Богу щиро поклонились,
І славили Бога-Сина,
Що прийшла святая днина.

Співється колядка "По всьому світі стала новина"

Музична партитура для голосу з підписом: "По всьому світі стала новина, Співачі: По всьому світу стала новина: (весело і рухливо) Діва Марія сина родила! (пауза)"

Слобожанка! : Радість в скрізь велика нині
По всій нашій Україні
Йде розлого наш Месія,
Світла радість і надія.
Слобожанка2: І ми масм мандрувати,
Дітя Боже прославляти,
Будьте шанє та багаті
В українській шедрий хаті!

Міхонюша: Казав нам Бог
По Коляді ходити
І Колядою
Весь світ веселити!
Що будете давати,
Не будем гордувати!
На середину виходить Міхонюша з мішком.
Нехай добре родити
Жито і пшениця,
Усякє збіжжя,
Усяка пшениця,
У полі ядро, а в домі-добро!
Добривечір вам у Свят-вечір!

Виконується колядка "Бог ся рождає".

Всі: Сіном припрусина, в яслах положила
(*Овечи, помірно*) Господнього сина. (*Так само й дити*):

Засп.: Діва Марія Бога просила:

„В що ж би я сина свого сповила?“

Всі: Ти, небесний Царю, пришли мені дари

Сього дому господарю!“

Засп.: Прийшли янголи з неба до землі,

Принесли дари Діві Марії:

Всі: Три свічі воскові ше й різні шовкові

леусові Христові.

Засп.: Осіяла звязла з неба до землі!

Зійшли янголи Діві Марії.

Всі: Піють Божі пісні Господній Невісті,
Радощі приносять!

Під час останніх слів з'являються два янголи, вклоняються всім і возвітають:

1-й Янгол: Востаньте і радійте, яко все присліло,

Різдно Спасове, пророкама напорочене!

2-й Янгол: Ісус вже народився від Діви Богородиці,

Встаньте і славте його вєоли,

Нехай визнають всі наші люди!

Пастухи приносять в дар божественному дитяти являтько та інші дари.

У вертени відкривається завіса (Вифлієм)

1-й Янгол: Всі люди народженого восхваляйте!

Ти, вертепе, звеселися,

Се бо в тобі Христос родився,

Во струннім псалтірі

Народженого славлять у всім мирі!

2-й Янгол: Вил, Вієлок його вітають,

І пастирі прославляють

Всі янголи: Народженого, явленого

І во яслах безслєвесно покладеного!

Всі співають колядку “Нова радість стала”:

Нова ра - дість ста - ла, а - ло - за от - ка - ла, а - ка мо ду - ва - ла, ка - ка вер - та - пок
но - ва ра - ді - сть ста - ла, пе - ре - д ти - ми ди - тят - ком

Нова радість стала,

Яка не булава:

Над вертепом зірка ясна

Увесь світ осіяла.

Пастушки з являтьком
Перед тим дитятком

На колінках припадають,

Христа-Бога вихваляють.

Де Христос родився,

З Діви воплотився,

Як чоловік пеленами

З хмари оповився.

Ірод: Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!
Смерть: То, дурненький,
Та я з тебе
Навіть не сміюся,
Бо нікому в світї
Я не поклонюся!
Я-одна царниця
На всі ваші страпи
Я-усього світү
Найважніша пані!

Ірод: Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Смерть: То, дурненький,
Та я з тебе
Навіть не сміюся,
Бо нікому в світї
Я не поклонюся!
Я-одна царниця
На всі ваші страпи
Я-усього світү
Найважніша пані!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

Касі ти, стара, траву
Спасо касою!
Не тебе, каслява,
Сравнятьса са мною!
Я магушеством і сіяий
Тебя унічтожу!

З'являється Чорт і бере в обійми Ірода.

Чорт (басом): Довго ждав я твою душу
І тепер забрати мушу!

Будеш нам смолу возити,
Вічно в пеклі будеш гнити!

Чорт виносить Ірода геть.

Чорт виносить Ірода геть.

1-й пастух: Не вдав же він,
Що істребилься,
І царство його
Вкінєць розоритьса!

Заслуга його знатна

Янгол 1: Мир і спокій цьому дому!
Тут немає місця злому!
Не незгода, а злагода,
Єдиність і любов народу,

Янгол 2: Не темнота, а просвіта,
Що як сонце серед літа
Освітляє трави й паші —
Так освітять душі ващі,
І засяє світло Божє,
Правда кривдү переможе!

Слобожанка 1: Я їду із Слобідщини
Серцем лину до Вкраїни
До месї разом з нею
Ідем за світлого зорею

Слобожанка 2: І в нас, над хвилями Дінця-
Щаслина радісна пора:
Народ скидає ланцюги,
Тремтять запеклі вороги

Тут немає місця злому!
Не незгода, а злагода,
Єдиність і любов народу,

І засяє світло Божє,
Правда кривдү переможе!

Виходять Слобожаночки

Слобожанка 1: Я їду із Слобідщини
Серцем лину до Вкраїни
До месї разом з нею
Ідем за світлого зорею

Слобожанка 2: І в нас, над хвилями Дінця-
Щаслина радісна пора:
Народ скидає ланцюги,
Тремтять запеклі вороги

До месї разом з нею
Ідем за світлого зорею

І в нас, над хвилями Дінця-
Щаслина радісна пора:
Народ скидає ланцюги,
Тремтять запеклі вороги

Виходять пастухи

1-й пастух: Добре сталося! Сава Боту!
Тож збираймося в дорогу.

2-й пастух: Але перш ніж вийдем з хапи
Треба щастя побажати!

Добре сталося! Сава Боту!
Тож збираймося в дорогу.
Але перш ніж вийдем з хапи
Треба щастя побажати!

1-й пастух: Винуємо вам нині,
Усі добрі люди!
Нехай помч Божка
Завжди з вами буде!

(новільно): Не плач, Рахіле,
Лянь: діти цілі,
Не умирають, а оживають,
А оживають.
Ті діти нині -
В новій святині.
За Бота-Сина
їхня провиня,
їхня провиня.

(швиденько): З Ірода приводу
Лили кров, як воду,
Дітей убивали,
За Христом питали.
Діти хоч пропали,
Душі їх остали,
За життя утрату
Прийняли заплату,
(новільно): Прийняли заплату!
(2 рази)

Мошкo*(здівовано)*:

Вай – вай, што віку, сколько іроду!
Радоєщі, снєєви, барзю цуду...
Мєсію хлопи визирают
І корчму Мошкі обминают.

Сара: Вижэщ, хлопи подурлі:
На виборах поб'єдлі
Куж не сіог і не коєют,
А спаснія в Бота просюг.

Мошкo: Ой панов'є, дармо жатлі:
Прийде ірод – всех за граці.

Ява 6

Демократов, дємагатов,
Ібо так угодно Болу!

Сара: Чи не ліше в корчму їти *(облєстиво)*
Виніть, скушавть, одпочити...
Політїка – не для хлопа,
Нацо – Бота, нацо – попа?!
Козак: Голі Мошкy, нас дурити,
Ми без тебе вієм жити!

Слюбожачночкa:

Бєз облуді, бєз мороки,
Є у нас свої пророки.

Козак проганяє Сару та Мошкa геть

Ява 7

Входить Смерть з коєю.

Смерть: Шо ти, Іродє, неситий,
Нашо це богаєш?
І мене убити
Сам повегїваєш?
Із пропаєсті ада,
Будєш ти знатї,
Невинїї чадa
Та як побивати!
Зайди, братє-дружє,
Мєні пособити,
Від олього кровопивїї
Земєлькy звільнитї!

Ірод *(у задумі, тязько)*:
Уви, какяя сєх вєсьмьон
Сєдгаєтєсь перємєна,
Думал я уж вєчна жить,
Ан блїзїтєсь, навєрнає, кончина!
(знаєдївкa вєйовїнчo):
Аднакa ж я і сам
Са Смертїю сражатєсья буду!
Вoi вєрнє маї!
Станьє у паротa!
І да Смерть не убєжит,
Звітє на памогу!
Войнє стaють у карудл.

Зяєлєтьєсь Чорт.

Ява 8

Ірод *(з перєлїкy кручїть на Смерть)*:
Ти пашто мєня спрaшївєш?
Смерть: Та чи ти мєнє не знєєш?
І род: Аз сємь богaт і славєн!
І не сєсть нїкoгo мнє не равєн!
Смерть: Слава прoйдє і богaтєвo
Скорєнькo мїнєтьєсь!
І цїєї коси
Досїть oднoгo замaху –
І помрєш ти, чoловїчє,
Від сaмoгo стрaху!

Дай нам в мирї жити,
Тобі уголити,
І з тобою в Твоїм царствї
Во вік віки жити!

Ява 2

З лєвогo вїд вєртєна бoкy зяєлєтьєсь войнє та Ірод.

1-й пастух: Дєсь Ірод грєдє
В крaїнї Вїфлїмєськї
Полонїти вєї храми,
Абї зяєкaтї Хрїстa народжєнa,
З вoїнствoм прєвєлїкїм!
2-й пастух: І вєлї жє вїн у свoєму повїтї
Народжєнєх сьoгoднї
Вєїх дїтєї збїтитї!
О, Іродє прєокaїннїй!
Вєї: О Іродє прєокoвїннїй!

Ява 3

Три схїднї царї вїхoдїть з прєвогo бoкy і, oбхoдїчї коєю, їдуть до Ірoдa.

3-й пастух: Ідуть трєє царї ко Хрїстy сo дaрн.
Ірод: Царї і тaвaрїщї, кудa нoгї вaшї?
Царї: Каму дaрн і покoнїи вaшї прїнoшaшa?
Кo Хрїстy – прєвїстoчкy
(разoм) Покoлїн вїдaвaтї,
Щoбї в мїлoстї Йoгo
Вїк прєбoувaтї.

Вєї: Над вєртєном сїє,
Трєм царям путь явлєє.
Вєї: Над вєртєном сїє,
(оэвоин) Трєм царям путь явлєє.
Вєї: Над вєртєном сїє,
Тo нє зaпрєшєю, їдїтє - їдїтє.
Прaщy і мєнє o Ньoм вaзвєстїтє.
Вєдї і я пaйдy смy пaкaннoсья,
І якo прєд сїльнїм царьoм смїрюєсья.

Вїноєтьє зїркy і, сїєвoчїч, oбхoдїть коєю.

Засп.: Ідє звїздa чуднa,
З вoстoк нa пoгуднa,
Над вєртєном сїє,
Трєм царям путь явлєє

Царї їдхoдїть до Вїфлїсємy (вєртєн).

1-й цар: Ми до тебе, Хрїстє,
Царю народжєнїй,
2-й цар: Во будємо сїлою
Твоєю захїщенї.
3-й цар: Приймї прaщo нaщy,
Прийши Ти вїтaтї,
Разoм: Смирєннo укїлн
(Царї) Тoбї вїдaвaтї.

Пїднoєть до вєртєнy дaрн.

Пoдoрoжнїй: А зa царьми і я з дaрaми
До тебе, Хрїстє,
Иду з мoлїтвaми
Зa укрaїнськїй нарїд, рoдїннy,
Зa oбєздoлєнy нaщy Вкрaїннy.
І тебе прoсїм, дїтячкo Бoжє,
Як бїднєє сєрдцє прoсїтї мoжє:
Змїлoсєрдєчє, Бoжє, над нaми,
Над нaшїм крaєм тa над брaтaми,
Пoши ж нaм дoлгo,
Вєрнї нaм вoлнo,
Дoдaй снaгї, сїлї тa свїтлa,
Щaстя дaй, Бoжє, нaрoдy
І мнoгaя, мнoгaя дїтa!

